

Esihistoria vuoteen 1937

Suomalaisen järjestäytyneen urheilun näkökulmasta pöytätenniksen esihistoriaksi voi nimittää aikaa ennen liiton perustamista. Uuden lajin asema jäi vielä varsin heikoksi. Muiden urheilulajien edustajat suhtautuivat pöytätennikseen vähätellen Suomessa mutta myös pelin emämaassa Englannissa. Sitä pidettiin lapsellisena ajanvietteenä. Suomen Urheilulehdessä pöytätennisuutiset olivat harvinaisia poikkeuksia, vaikka lajin historia ulottuu Suomessakin 1900-luvun alkuun.

Lajin synty ja leviäminen

Pöytätennis kehittyi 1800-luvun lopun Englannissa, jossa harrastettiin ”kuninkaallista tennistä”. Tästä kehittyivät vähitellen moderni tennis ja pöytätennis. Pöytätennis levisi varhaisessa vaiheessa Englannin ulkopuolelle. Sitä pelasivat Intiaan ja Etelä-Afrikkaan sijoitetut brittisotilaat ja virkamiehet 1880-luvulla. 1890-luvulla myyntiin tuli tarvikkeita. Englannissa pöytätenniksessä kisailivat aluksi enimmäkseen yläluokkalaiset iltapuvuissaan. Se oli kutsujen yksi ohjelmanumero. Myös naiset pelasivat. Pelistä käytettiin useita eri nimiä. Slazenger & Sons rekisteröi 1900 välineensä nimellä Whiff-Waff. Lontoolainen Hamley Brothers virallisti samana vuonna pingponginkin, jota nimeä uudesta lajista alettiin eniten käyttää.

Englantiin perustettiin 1901 kaksi lajista huolehtivaa liittoa: Ping Pong Association ja Table Tennis Association. Epävirallinen MM-turnaus pelattiin seuraavana vuonna. Järjestöt yhdistyivät 1903. Toiminta alkoi kuitenkin hiipua Britanniassa jo seuraavana vuonna. Lajia pidettiin enemmän ajanvietteenä kuin totisena urheiluna. Peli levisi kuitenkin edelleen uusiin paikkoihin. Lähetystyöntekijät esittelivät sitä Kiinassa 1901. Japanissa oli pelattu jo aiemmin. Vuoden 1902 loppuun mennessä pingpongia pelattiin jo 56 maassa. Innokkaimmin pöytätennistä harrastettiin Itä- ja Keski-Euroopassa vuosina 1905–10. Unkariin oli perustettu lajiliitto 1904. Näillä eväillä peliä ei vielä päästy riittävästi kehittämään. Harrastus laimeni vähitellen, ja ensimmäinen maailmansota vuodesta 1914 alkaen vaikeutti tämänkin lajin pelaamista ja sen leviämistä.¹

---

¹ Montell 1963, 7, 9; Löfberg 1973, 1282; Kanerva & Tikander 2012, 325–327; Grant 2017, 34. Pöytätenniksen alkuvaiheista on useita eri versioita. Ks. esim. Wojciech 2003.

Pöytätennistä Suomessa jo 1900-luvun alussa

Aiemmin on todettu, että pöytätennis alkoi Suomessa 1920-luvulla.² Lajista kirjoitettiin kuitenkin yllättävän laajasti suomalaislehdissä 1900-luvun alussa. Helsingissä, Porvoossa, Haminassa, Viipurissa, Hangossa ja Maarianhaminassa ilmestyvät lehdet julkaisivat lukuisia uutisia ja mainoksia erityisesti vuosina 1901–03. Suomi tuli siten uuden lajin piiriin samoihin aikoihin, kun se järjestäytyi emämaassa Englannissa. Maassamme toimi tuolloin noin 300 urheiluseuraa, joiden jäsenet harrastivat kahtatoista eri urheilumuotoa. Pöytätennis ei tullut vielä niiden toimintaan. Se oli vapaa-ajan ajanvietettä, jota ei mielletty urheiluksi.

Suomenruotsalainen herrasväki Helsingissä, Haminassa ja Ahvenmaalla luki pingpongista lehdistään heinäkuussa 1901. Lontoolaiset, lähinnä tennistä pelanneet tyylikkääät ja nykyaikaiset naiset, harrastivat krokettia, mutta uutena innostuksen kohteena oli pingpong, jota kuvattiin tenniksen pienoismalliksi. Pelistä olivat innostuneet nuoret ja vanhat. Sitä harrastettiin yläluokan illanviettojen yhteydessä lähinnä kirjasto- ja ruokasaleissa mutta lämpimään aikaan myös puutarhoissa. Sisätiloissa koettiin välillä vaarallisia tilanteita. Eräs kotirouva kertoi pelanneensa koko illan. Hauska ilta päättyi ikävästi, kun pallo osui garbiinilamppuun ja koko talo oli palaa.³

Talvella 1902 Suomessa uutisoitiin, miten myös teollisuustyöläiset olivat innostuneet pingpongista. Laji oli levinnyt nopeasti yläluokasta työväestön pariin. Harva kuitenkaan vielä pelasi useita kertoja viikossa. Kilpailutoiminta oli näyttävää. Suurimpaan turnaukseen Lontoossa osallistui 192 pelaajaa. Brightonissa laji houkutteli paikalle suuren yleisöjoukon, 2 000 henkilöä. Lääkärit arvioivat osan innostuneen jo niin paljon, että he puhuivat jo pingpong-hulluudesta. Toisaalta hieman ristiriitaisesti sen todettiin olevan parasta lääkettä hermostuneille ihmisille.⁴

1900-luvun alun pöytätennis Suomessa oli kuitenkin paljon enemmän kuin lehtien uutiset englantilaisista. Muutamat Englantiin matkustavat suomalaiset tutustuivat siihen omakohtaisesti. Suomeen palattuaan heidän innostuksensa nousi niin suureksi, että he alkoivat kysellä

---

² Ks. esim. Montell 1963, 10; Löfberg 1973, 1283; Kanerva-Tikander 2012, 330.

³ Hbl 8.7.1901; Fredrikshams Tidning 13.7.1901; Åland 20.7.1901; Hangö 15.1.1903; Kokkonen 2015, 30.

⁴ Hbl 22.2.1902, 23.2.1902.

mahdollisuudesta ostaa pelipöytä, mailat ja pallot. Stockmann vastasi tähän kysyntään ensimmäisenä. Liikkeen pyöräilyosasto laati syksyllä 1901 varsin näyttävän ilmoituksen, jossa oli piirros naisesta ja miehestä pelaamassa pingpongia. Uutta peliä oli myyty hyvin, sillä ilmoituksessa liike totesi saaneensa pöydistä ja välineistä jälleen uuden lähetyksen. Niiden hinnat liikkuvat 10–18,50 markan välillä, mikä nykyrahaksi muutettuna on 43–80 euroa.⁵

Pöytätennispöytiä, verkkoja, mailoja ja palloja meni niin hyvin kaupaksi, ettei niiden mainostaminen jäänyt vain muutamaiin ilmoituksiin. Stockmannin pyöräilyosasto kauppasi pöytiä ja välineitä Hufvudstadsbladetissa **uudelleen** joulun alla 1901. Ilmoituksessa peliä kutsuttiin pingpongina ohella jo nimellä bordtennis, mikä ei kuitenkaan vielä yleistynyt lajia kuvaavaksi nimeksi. Sen todettiin olevan erittäin pidettyä. Vastaava mainos oli **jälleen** lehdessä helmikuussa 1902. Pöytätennispöydät ja välineet tulivat Hufvudstadsbladetin lukijoiden lisäksi tutuiksi vielä muutamien aikakauslehtien ilmoituksissa, joissa Stockmann mainosti peliä useaan kertaan vuosina 1901–1903. Niissä pöytätennis oli mukana samassa luettelossa keihäiden, kiekkojen, tennismailojen, suksien ja muiden urheiluvälineiden kanssa. Kilpailijaksi tuli Unioninkadulla toimiva Clevelandin yleisedustus, joka mainosti lehdessä pöytätennisvälineitä.⁶

Pöytätennispöytien ja pelivälineiden menekki huomioitiin. Eräs urheiluintoilija oli ostoksilla Stockmannin urheiluosastolla joulukuussa 1901. Hän ihastui erityisesti kotona pelattavaan pingpongiin. Hänen mielestään tätä peliä ostaisivat muutkin varmasti paljon joululahjaksi. Samanlaisia arvioita annettiin myös seuraavana jouluna. Helsingissä avattuun joulubasaariin oli saatu myyntiin pöytätennisvälineitä, joiden uskottiin menevän hyvin kaupaksi.⁷

Pöytätennis oli suosittua Hangon kylpyläkaupungissa kesällä 1903. Pehr Ulric kirjoitti kaupungin kesänvietosta. Suomalaisten lisäksi paikkakunnalle kerääntyi lomaansa viettämään runsaasti ulkomaalaisia: venäläisiä, ruotsalaisia, saksalaisia, ranskalaisia ja muutama hollantilainenkin. Kylpylävieraat urheilivat monipuolisesti. He harrastivat uintia, melontaa, purjehdusta, ratsastusta, tennistä, pingpongia ja krokettia. Pöytätennistä pelasivat erityisesti nuoret.⁸

---

⁵ Hbl 7.9.1901; ks. <http://www.rahamuseo.fi/fi/pelit-ja-multimediat/rahanarvolaskuri/>

⁶ Hbl 21.12.1901, 6.2.1902, 23.2.1902, 22.12.1903, 23.12.1903; Finska Kennelklubbens Tidskrift 1.12.1901, 1.9.1902, 1.12.1902, 1.3.1902, 1.3.1903; Fyren 1.12.1901, 1.12.1903.

⁷ Veckobladet 4.12.1901; Hbl 30.11.1902.

⁸ Helsingfors-posten 25.6.1903; Borgåbladet 8.7.1903.

Pöytätenniksen urheilullista asemaa pohdittiin jo 1900-luvun alkuvuosina. Lördagen aikakauslehdessä peliä harrastava vakuutteli 1906 sen olevan urheilua. Pelaaminen oli ollut jonkin aikaa muotia Suomessa. Kirjoittajan mielestä lajia oli erityisen mukavaa harrastaa pitkäveteisinä talvi-iltoina. Hän arvosti pelistä saatavaa liikuntaa, mikä oli arvokasta pitkän työpäivän jälkeen. Harmin aiheena oli se, että monet pitivät pingpongia lapsellisena. He olivat kuitenkin erehtyneet pahasti. Lajia harrastivat runsaasti esimerkiksi englantilaisten yliopistojen soutuseurat. Soutajat kehuivat pelaamisen tekevän kropsen joustavaksi ja liikkuvaksi. Pöytätennis oli levinnyt myös Saksassa, jossa oli perustettu lajin piiriin erikoisseuroja ja järjestetty turnauksia. Kirjoittaja ei nähnyt mitään syytä sille, miksei pingpong voisi Suomessakin kehittyä suuremmaksi.⁹

Pöytätennikseen liittyvät uutiset ja mainokset olivat kuitenkin vähentyneet jo vuodesta 1904 alkaen. Stockmann kaupitteli ”ping pong Bordslawntennis” pöytiä ja pelivälineitä vielä joulun alla 1905. Turkulaisen sanomalehden kertomuksessa kesällä 1907 sivuttiin pöytätenniksen pelaamista. Tämän jälkeen sitä ei suomalaislehdissä enää juurikaan käsitelty. Suomen kehitys heijasteli Englannin vastaavaa. Kiinnostus uuteen lajiin nousi mutta myös laski nopeasti. Lehtikirjoitukset kuuluivat lähinnä hömppäsarjaan.¹⁰

Uusi nousu Englannissa, muualla Euroopassa ja Japanissa

Ensimmäisen maailmansodan jälkeen pöytätennis alkoi Englannissa uudelleen. Maan pöytätennisliitto heräsi toimimaan ja Walesiin saatiin vastaava järjestö 1921, jolloin pelattiin Englannin ja Walesin välinen maaottelu. Illalliskutsujen pingpongista alkoi kehittyä nykyaikaista pöytätennisurheilua. Pelisääntöjä muutettiin. Tärkeä uudistus oli syötön vaihtuminen viiden pisteen jälkeen. Syöttöä ei saanut lyödä suoraan verkon yli, vaan pallon piti pompata ensin omalla puolella. Tennikseen tehtiin lisää pesäeroa, kun pistelasku vahvistettiin 21:een, eikä enää entisen mallin mukaisesti pelattu pelejä tenniksen tavoin. Pöydän mitat sovittiin ja verkon laatua parannettiin. Merkittävä lajin uudistaja oli Cambridgen yliopistossa opiskeleva nuorukainen, Ivor Montagu, josta tuli Englannin Pöytätennisliiton pitkäaikainen puheenjohtaja.

---

⁹ Lördagen 6.1.1906.

¹⁰ Frisk Bris 1.12.1905; Åbo Undertättelser 30.6.1907; Heinolan Sanomat 3.6.1911.

Pöytätennis alkoi uudelleen myös Britannian siirtomaissa. Intialainen Prashant N. Nanda menestyi kehittämänsä kierrepelin ansiosta. Englannista ja Walesista laji levisi nopeasti muualle. Vuonna 1923 perustettiin Irlannin ja Jersey'n pöytätennisliitot. Seuraavana vuonna Unkarissa alkoi toiminta uudelleen. Samoihin aikoihin saatiin kansalliset liitot Itävaltaan, Tšekkoslovakiaan ja Japaniin. Vuonna 1925 pöytätennis virallistettiin Saksassa, jossa lajia pelattiin 38 seurassa. Ruotsiin, Intiaan ja Pohjois-Irlantiin liitot saatiin seuraavana vuonna. Kansallisia liittoja oli tuolloin jo toista kymmentä ja sen vuoksi kansainväliselle pöytätennisliitolle (ITTF) oli tarvetta. Ensimmäiseksi puheenjohtajaksi valittiin 1926 vasta 22-vuotias Englannin Pöytätennisliiton puheenjohtaja Ivor Montagu, joka johti järjestöä peräti 41 vuotta. 1920-luvun jälkipuoliskolla omat liitot saivat vielä Ranska, Latvia, Liettua, Romania ja Jugoslavia. Lajin laajenemista ei rajoittanut se, että Montagu oli poliittisesti suuntautunut kommunismiin ja hän käytti kansainvälistä asemaa hyväkseen sitä levittäessään ja tukiessaan. Toimintaan liittyi jopa vakoilua.

ITTF:n perustamisvuonna 1926 Lontoossa pidetty turnaus sai ensimmäisten MM-kisojen arvon. Pelit kiinnostivat suurta yleisöä. Katselijoita oli ensimmäisenä päivänä noin 3 000. Pöytätennis muuttui olohuoneen ajanvietteestä urheiluksi, vaikka Englannin suurimmissa sanomalehdissä ei vielääkään saatu arvonantoa. Pingpong oli välillä jopa vitsien aihe. Miesten kaksinpeliä hallitsivat 1920–40-luvuilla englantilaiset ja unkarilaiset. Unkarissa pöytätenniksen status nousi korkealle. Se oli vastaavaa kuin Englannissa kriketti tai Yhdysvalloissa baseball.¹¹

Suomessa epäurheilua, ajanvietettä nuorisolle

Pöytätennis alkoi nousta uudelleen esille Suomessa 1920-luvulla vain muutaman vuoden viiveellä verrattuna Iso-Britanniaan, Itävaltaan, Tšekkoslovakiaan, Saksaan ja Ruotsiin. Toki sillä erotuksella, ettei Suomeen saatu perustetuksi kansallista liittoa, vaikka laji tuli rytinällä satojen suomalaisten harrastukseksi. Läpimurtovuosi oli 1925. Suomen Kuvalehti esitteli yksityiskohtaisesti pöytätennistä lukijoilleen. Taustalla täytyi olla yhden tai useamman lehden toimitukseen kuuluvan henkilön oma kiinnostus lajia kohtaan. Runsaan kahden kuukauden aikana lehti julkaisi neljä laajaa

---

¹¹ Griffin 2015, 13, 19–20, 23; Montell 1963, 7–9; Löfberg 1973, 1282; Wojciech 2003, 534; Kanerva & Tikander 2012, 328–329.

juttua. Lukijoita valistettiin, että Ruotsissa oli saanut ”tavattoman menestyksen” uusi peli nimeltään pingpong, jota yhtä hyvin voitiin nimittää pöytätennikseksi eli pöytäverkkopeliksi. Sen todettiin olevan ”pienennys tai yksinkertaisempi laitos tenniksestä”. Jutuissa selvittiin välineet ja säännöt. Kuvalehdessä oltiin innostuneita: ”Emme tällä kertaa anna lähempiä ohjeita. Mutta olemme kernaasti valmiit antamaan lisäselvityksiä, jos niitä pyydetään. Toivomme, että tämä peli otettaisiin meilläkin käyttöön.” Kuvalehti oli valmis järjestämään jopa kilpailut ja välittämään pelivälineitä lukijoilleen.¹²

Helsingin Sanomien mukaan mikään muu peli ei ollut Suomessa levinnyt yhtä paljon kuin keväällä 1925 muotiin tullut pöytätennis, joka oli saapunut maahan pyörremyrskyn tavoin. Lehti arvioi sitä pelattavan Helsingissä ”melkein useimmissa perheissä”. Lisäksi laji oli saanut jo jalansijaa muissakin kaupungeissa. Samalla tavoin *Idrottsbladet* otsikoi pöytätenniksen Helsingissä kuumeeksi, joka oli yhtä hankala kuin kulkutauti. Kirjoittaja selvitti käyneensä Tukholmassa muutama kuukausi sitten. Palattuaan Helsinkiin alkoivat mailat heilua Helsingin Hiihtoseurassa,¹³ jonka turnaukseen yliopiston voimistelusalissa osallistui yli 50 pelaajaa. Heistä naisia oli kymmenkunta. Pöytätennistä keuhuttiin estoitta. ”Tällä muotipelillä, joka nyt tulee epäilemättä lumivyörymäisesti leviämään meillä kuten ulkomaillakin, on useita hyviä puolia verrattuna etenkin hallitennikseen, jonka kilpailijana sitä ehkä voidaan pitää.” Lähinnä esille nostettiin pelin edullisuus ja pienet tilavaatimukset.

Suomen Urheilulehden kirjoituksessa pohdittiin lajin luonnetta. Oliko se urheilua vai ajanvietettä? Hiihtoseuran kisoja selostaneen Mr. X:n mielestä: ”Mutta urheiluna ei sitä voine paljon suuremmalla syyllä pitää kuin eräitä muitakaan pelejä ja leikkejä, biljardia ym.” Urheilulehdessä pöytätennikseen liittyvät kirjoitukset olivatkin harvinaisuuksia, koska lajia ei pidetty Ruotsin tavoin urheiluna. ”Sen takia ei Urheilulehti katso voivansa seurata läntisen muuten esikuvallisen naapurin esimerkkiä ottamalla raameihin myös ping pongin.” Sen verran peli sai palstatilaa, että Hiihtoseuran kisojen miesten voittajaksi mainittiin Bruce Campbell, joka nousi Pöytätennisliiton ensimmäiseksi puheenjohtajaksi kolmetoista vuotta myöhemmin. Hänen siskonsa Maud Campbell voitti naisten sarjan.

---

¹² SK 7.3.1925, 28.3.1925, 11.4.1925, 16.5.1925.

¹³ HS 10.4.1925, 14.4.1925, 22.12.1925; *Idrottsbladet* 6.4.1925.

Itse peleistä, paikasta ja pelaajien vaatetuksesta kirjoittajalla oli kritisoitavaa: ”Peli olisi ollut vilkkaampaa, jos pelaajan olisi sallittu lyödä volleytä ja hauskemman näköistä, jos olisi ollut käytettävissä vähän iloisempi huone ja jos enemmistö pelaajista ei olisi hikoillut tavallisissa pitovaatteissaan.” Mr. X ei halunnut, että pöytätenniksen pelaajien olisi laitettava päälle samantapaiset ”sprettiunivormut” kuin verkkopalloilussa eli tenniksessä, mutta jonkinlaisia urheiluvaatteita pelaajien tulisi käyttää. Mr X oli kriittinen pöytätennistä kohtaan osin siksi, että hän kirjoitti Urheilulehden pääasiassa tenniksestä, jota pidettiin 1920-luvun puolivälissä sentään urheiluna. Kyse oli kuitenkin yhtä kirjoittajaa laajemmasta linjanvedosta. Pöytätennis jäi 1920–30-luvuilla Urheilulehdessä hyvin vähälle huomiolle.

Pilapiirroksiset kuvaavat aikalaisten suhtautumista pöytätennikseen. Pingpongia esiteltiin Urheilulehdessä 1925 piirroksessa, jossa pelaajat tavoittelivat palloa pöydän alta, jolloin pöytä romahti heidän päällensä.¹⁴ Urheilu oli 1920–30-luvuilla sukupuolisesti varsin eriytyneenä. Poikkeuksellisesti pöytätenniksessä miehet ja naiset saattoivat hyvin pelata myös keskenään. Se toi kuvaukseen sovinnaisia piirteitä. Urheilija-lehden pilapiirroksessa todettiin pingponginkin olevan ”nykyaikaista lemme leikkiä”, joka oli suosittu seurapeli varsinkin rakastuneiden kesken. Pelaajat, mies ja nainen, olivat jättäneet mailat pöydälle. Heistä näkyi ainoastaan jalat, kun rakastavaiset olivat siirtyneet mielenkiintoisempiin puuhiin sohvan alle. Vastaavanlainen pilapiirros oli vuoden 1933 Tuulispäässä. Herra Kukkonen makasi pöytätennispöydän alla ja ihaili vastapelaajansa, kauniin naisen sääriä.¹⁵

Pöytätennisvälineitä sai sentään mainostaa Urheilulehdessä, vaikka lehti ei lajia urheiluna pitänytkään. Stockmann oli saanut kilpailijoita. Oy Vesta Ab ilmoitti keväällä 1925, että sen valmistamia ja tukkumyynnillä kaupattavia pingpong-pelejä on saapunut Aleksanterinkadulla sijainneeseen myymälään. Tarjontaa riitti, kun Unioninkadulla toimiva Lindebäcks-Sportning mainosti välineitä. 1900-luvun alun tavoin Stockmann kauppasi pöytätennispeliä 1930-luvulla. Sitä kuvattiin hauskaksi peliksi, jota harrastettiin varsinkin pitkinä syys- ja talvi-iltoina. Täydellisenä se maksoi 81 markkaa. Välinekaupan lisäksi virisi muunlaistakin yritystoimintaa. Arthur Kochin Nyrkkeilyopisto tarjosi pingpongia naisille ja herroille. Koch vuokrasi jo 1920-luvun puolivälistä

---

¹⁴ Suomen Urheilulehti 14.4.1925, 2.11.1925, 30.11.1925. Tammikuussa 1935 Urheilulehdessä oli pikku-uutinen unkarilaisista pingpong pelin maailmanmestareista, jotka tekivät kiertomatkan Amerikkaan. Edelliskerralla heitä oli ollut katsomassa noin 8 000 new yorkilaista.

¹⁵ Urheilija 2/1930; Tuulispää 31.10.1933.

alkaen neljää pöytätennispöytää pelaajille Töölössä, Tunturilaaksonkatu 4:ssä eli nykyisellä Tunturikadulla. Pöydät olivat vuokrattavissa iltaisin yhdeksästä kymmeneen. Ilmaiseksi pääsi pelaamaan Suomen Urheilulaitan liiketilassa. Liikkeen mainos toi erinomaisesti esiin lajin vahvuudet: ”Ping-pong peli eli pöytätennis on paras ajanviete lomahetkinä. Sitä voi pelata sekä sisällä että ulkona. Se on sekä aikuisten että lasten peli. Tarkistettu ja normaalimittainen pelipöytä on arvoisan yleisön käytettävissä maksutta aina liikkeemme aukioloaikoina.”¹⁶ Lajin todettiin olevan erityisen sopiva sellaisiin maihin, joissa oli pitkä talvi, mikä lyhensi tenniskautta. Harjoittelun helppoutta korostettiin. Se onnistui kotonakin, kunhan vain varoi, etteivät pallot hajota lamppuja ja ikkunoita.¹⁷

Pöytätennistä 1920-luvulla aktiivisesti harrastavat uskoivat vahvasti lajinsa olevan laajasti tunnettu. Nimetön kirjoittaja kyseli aikakausilehdessä, tietääkö herrasväki mitä pingpong on. Hänen mielestään sen tunsivat kaikki yhtä hyvin kuin Paavo Nurmen. Tämän laji-ihmisen vahva käsitys oli, että pingpong on urheilua. Pöytätennis oli uusi, muodikas peli, jonka uskottiin haastavan perinteisempiä urheilulajeja. Hieman ironisessa kirjoituksessa voimistelua harrastava Annikki Kivi nosti pöytätenniksen asemaa: ”Pyytäisimme myös kunnioitettavasti, että jalkapallo ja maahockey vaihdettaisiin pingpongiin, coronaan tai fortunaan, jotka täydellisesti vastaavat edellä mainittuja mutta ovat paljon nykyaikaisempia ja suosituimpia kilpailulajeja.” Suomen Kuvalehdessä arveltiin 1920-luvun lopulla sulkapallon ja pingponginkin korvaavan hyvin tenniksen, joka arvioitiin niitä kalliimmaksi harrastukseksi. Helsinkiläisessä urheiluseurassa Kiffenissä pöytätenniksen menestysmahdollisuuksiin suhtauduttiin realistisemmin. Laji ei ollut saavuttanut Suomessa samanlaista suosiota kuin Ruotsissa ja muualla Euroopassa. Silti sen asema Suomen ulkopuolellakin oli monesti sellainen, että sitä arvostettiin enemmän ajanvietteenä kuin urheilulajina. Kiffen halusi nostaa esille nimenomaan pöytätenniksen urheilullista puolta, koska seurassa lajia harjoiteltiin tosissaan ja pelaajat osallistuivat kisoihin.¹⁸

Pelipaikkakunnat ja pelaajat 1920–30-luvuilla

---

¹⁶ Suomen Urheilulehti 20.4.1925, 2.6.1925; Kiffen 20.12.1926; Ks. esim. Kuvaste 1.1.1937; Idrottsbladet 2.6.1925; HS 9.4.1925.

¹⁷ HS 30.6.1928.

¹⁸ Garm 1.5.1925; Kisakenttä 1.11.1928; SK 29.6.1929; Kiffen 20.12.1930.

Lajin ulkopuolisten nuiva suhtautuminen pöytätennikseen ei estänyt sen leviämistä. Nopeatempoinen peli kiinnosti erityisesti nuorisoa. Elettiin pingpongina ”kellarikautta”. Laji oli sääntöjä myöten sidoksissa tennikseen. Pisteitä ei vielä Suomessa laskettu kansainväliseen malliin 21:een vaan tenniksen sääntöjen mukaan. Näin pelattiin pääsääntöisesti aina 1930-luvun alkuun saakka.

Pöytätennispallo sai kyytiä 1920–30-luvuilla ainakin Helsingissä, Viipurissa, Porissa, Porvoossa, Maarianhaminassa, Tampereella, Turussa, Vaasassa ja Sortavalassa. Pelaajat kuuluivat urheiluseurojen lisäksi nuorten kristillisiin yhdistyksiin, lyseolaisiin, ammattikoululaisiin, partiolaisiin, useiden eri ammattikuntien yhdistyksiin, Helsingin yliopiston osakuntiin ja reserviupseereihin. Heistä enemmistö kuului suomenruotsalaisiin. Myös suomenjuutalaisten keskuudessa pöytätenniksestä tuli suosittua. Helsingin Makkabin (v. 1932 saakka Stjärnan) Isak Smolar oli aloittanut pelaamisen jo pikkupoikana 1920-luvulla. Vuosikymmenen puolivälissä pelaajia oli jo niin paljon, että he suunnittelivat alaostalon perustamista Stjärnaniin. Turun Makkabén Fredrik Kjisik muisteli 1970-luvun alussa kiinnostuneensa lajista 12-vuotiaana 1928. Kjisik totesi voittaneensa hopeaa Turun mestaruuskilpailuissa. 1930-luvulla pelattiin seuraotteluja helsinkiläistä Makkabia vastaan nimellä Pingpongklubben Ready. Turun Makkabén alaostalo pöytätennikseen perustettiin joulukuussa 1937.¹⁹ Juutalaisia pelasi näiden seurojen lisäksi ainakin Helsingin Kiffenissä ja Viipurin Kadurissa.

Urheiluseuroista pääkaupungin Helsingin Hiihtoseura, Helsingfors Skridskoklubb, Kiffen ja HIFK olivat ensimmäisiä, joissa tutustuttiin uuden lajin saloihin. Seurojen kiinnostus liittyi suomenruotsalaisten yhteyksiin Ruotsiin, jossa pöytätennikskulttuuri oli Suomea pitemmällä. Virikkeitä tuli muualtakin. Helge Sjöström kirjoitti keväällä 1923 seuransa **Kiffenin** lehteen matkastaan Wieniin ja erityisen innokkaasti siitä, miten biljardisaleissa ei pelattu biljardia vaan pingpongia. Paikalla olleet suomalaiset tarttuivat mailoihin. Itävaltalaisien ja suomalaisten välille kehkeytyi suoranainen maaottelu.

---

¹⁹ Montell 1963, 10; Löfberg 1973, 1283; Kanerva & Tikander 2012, 330; Krogerus 1948, 37; Urheilumme Kasvot, osa 3, 1973, 1311, 1329; Adiel Hirschovitsin kok. Anomus Stjärnanin hallitukselle 8.12.1925, hallituksen vastaus 11.12.1925; Uma SPTLa Makkabén kirje liitolle 4.2.1939 ja selvitys seuran pöytätenniksen vaiheista.

Ruotsiin ja Itävaltaan suuntautuneista yhteyksistä huolimatta pöytätennis sai suurempaa jalansijaa Kiffenissä vasta talvella 1926. Oma pelipöytä tarvittiin ja tyyppilliseen tapaan se saatiin lahjoituksena. Erityisesti seuran nuorimmat jäsenet olivat toivoneet pöytätennistoiminnan aloittamista. Siitä innostuivat myös muiden lajien harrastajat. Parhaita pelaajia olivat 1920-luvun puolivälissä tenniksessä ja jalkapallossa kunnostautuneet Runar Ohls, hänen jalkapallotoverinsa Matti Aalto, Bebe Sjöström, Moppe Johansson, jääpallossa vaikuttanut Totti Strömberg, korkeushyppyä harrastanut Kalle Ekström ja Ali Biaudet. Heistä Biaudet toimi Suomen Verkkopalloliiton (myöh. Tennisliiton) tasoituslautakunnan puheenjohtajana. Tennispiireissä otettiin pöytätennis ohjelmaan viimeistään 1930-luvulla. Tennisseura HLK pelasi Helsingin ruotsalaista konttoriyhdistystä vastaan alkutalvesta 1934. Pelaajina oli juutalaisia ja suomenruotsalaisia.

Kiffenin muutto Lönnrotinkadulle ja paremmat tilat lisäsivät seuran pöytätennispelaajien määrää, pöytien käyttöä ja helpottivat turnausten järjestämistä. Vasta tuolloin, 1930, kiffeniläiset pitivät ensimmäiset turnaukset, joissa pelattiin muita seuroja vastaan. Kiffen kamppaili kolmesti HIFK:ta vastaan. Nämä kaksi seuraa kilpailivat tuolloin Suomen parhaan pöytätennisseuran asemasta. Paras pelaaja oli 15-vuotias Salomon Kotschak.²⁰

HIFK:ssa pöytätennistä oli alettu pelata suunnilleen samoihin aikoihin kuin Kiffenissä. Laji sai nopeasti suurta kannatusta. 1920-luvun puolivälissä todettiin pingpongista kehittyneen illan suosituin ohjelmanumero seuran talolla. Vaikka tilaa oli saatu lisää, ei sitä ollut vielääkään riittävästi kehittyneimmille pelaajille. Erityisesti HIFK:n nuoriso-osasto innostui. Nuoret pelasivat 1926 Hankenia vastaan, jonka joukkueeseen kuului Bruce Campbell. Seuraavassa turnauksessa otteluja kertyi yhteensä jo 34. Kolmannet suuremmat kilpailut järjestettiin syksyllä 1926. Pelaajat jaettiin A- ja B-luokkiin. Osallistujia oli kuusitoista. A-luokan parhaaksi nousi finaalissa HIFK:n Å. Heleniuksen voittanut seuratoveri S. Borgström. Innostus lajiin jatkui myös 1927, jolloin vuoden ensimmäisiin kisoihin osallistui kaksikymmentä pelaajaa. Parhaaksi ylsi tällä kertaa Helenius. 1930-luvulla suosio nuorten IFK:laisten keskuudessa hieman hiipui, mutta seuran naiset innostuivat pöytätenniksestä. Sen arveltiin sopivan erityisen hyvin naisille, heidän fysiikalleen. Kahden tunnin peli tarjosi erinomaista liikuntaa. Liikunnan riemun tunsikin koko kropassa.²¹

---

²⁰ HS 22.12.1925; Kiffen 12.4.1923, 20.2.1926, 20.12.1930, 20.12.1930; Uma STLa, vk. 1934; Tennis 1.12.1934.

²¹ HIFK Klubbtidning 1.4.1925, 1.4.1926, 1.6.1926, 1.11.1926, 1.3.1927, 1.1.1926, 1.11.1935; Allas Krönika 6.2.1926.

Pöytätennis levisi Helsingissä uusiin seuroihin ja myös työväen keskuuteen 1930-luvulla. Helsingin Jalkapalloklubi piti pingpong-kilpailut keväällä 1930. Helsingin Pallonlyöjien urheilijat pelasivat talvella 1931 pöytätennistä ja biljardia Helsingin Voimistelijoiden kahvilassa. Vuonna 1932 perustettu TUL:n Työväen Maila-Pojat otti lajin ohjelmaansa kaksi vuotta myöhemmin. Alku oli Viljo Suomisen mukaan vaatimatonta: ”Pöytänä oli maalaamaton vanerilevy ja mailana sen muodin mukaan vanerimaila.” Seuran jäsenmäärä oli noin 40. Yksi innokkaimmista pelaajista oli myöhemmin Veikkauksen toimitusjohtajaksi valittu Olavi Suvanto. Kilpailujakin järjestettiin. Helsingin Makkabissa pöytätennistä pelattiin ahkerasti edelleen 1930-luvulla. Harjoituksia pidettiin kahdesti viikossa. Seura järjesti juutalaisella yhteiskoululla Ruoholahdessa keväällä 1930 Helsingin piirin mestaruuskisat. Pöytätennistä pelattiin kilpailumielessä myös talvella 1934 ja syksyllä 1936, jolloin ilmoittautuneita pelaajia oli kymmeniä. Isak Smolar muisteli myöhemmin: ”Kiinnostus urheilua (pöytätennistä) kohtaan kasvoi kuitenkin kasvamistaan ja 1930-luvun puolivälissä oltiin jo tultu niin pitkälle, että järjestettiin yleisiä kilpailuja ja pääkaupungissa jopa epäviralliset Helsingin mestaruuskilpailut.” Näitä Helsingin piirin kisoja järjestettiin jo vuodesta 1930 alkaen.²²

Pöytätenniksen ja kristillisen nuorisotyön yhteys on peräisin jo 1920-luvulta. Viipurin NMKY:ssä vaikuttava henkilö oli tutustumassa 1923 Tukholmassa Ruotsin suurimman setlementtilaitoksen, Birkagårdenin nuorisotyöhön. Sinne oli perustettu 16–18-vuotiaille pojille oma kerho. Pöytätennis kuului sen ohjelmaan. NMKY oli aktiivinen myös Helsingissä, jossa suomenruotsalainen NKY järjesti vuodesta 1925 mahdollisuuden pelata pöytätennistä. Vastaavalla tavalla suomenkielisellä puolella HNMKY otti lajin ohjelmaansa. Turnaus järjestettiin talvella 1926.²³

Vuonna 1930 NKY järjesti kisoja ja seuraavana talvena palloa lyötiin Elisabethinkadun toimitilassa. Tyypillisesti ensin pelattiin oman yhdistyksen jäsentenvälisiä pelejä. Taitojen karttuessa haastettiin muita. NKY otti mittaan partiolaisten taidoista. Partiolaiset olivat tutustuneet pöytätennikseen leireillään. Heidän mielestään se oli mukavampaa kuin hauska kirja. Partiolaisia pitempään pelanneiden NKY:läisten taidot arvioitiin koviksi 1930-luvun puolivälissä ahkeran harjoittelun

---

²² HS 3.5.1930, 15.1.1931; Pöytätennis 2/1959; HS 8.4.1930, 3.5.1930, 15.1.1931; 20.2.1934; 18.11.1936; Smolar 1948, 88–89; Adiel Hirschovitsin kok. Stjärnanin pöytätennisjaoston pk. 9/1936.

²³ Nuorten Toivo 1.2.1924; Vårtecken 1.1.1925, 1.1.1929; Kuukausilehti 1.3.1926.

ansioista. Motivoituneille nuorille järjestettiin turnauksia. Pelaajia oli niin paljon, että heidät jaettiin talvella 1936–1937 aloittelijoihin ja eliittiin. Toimintaa ohjasi Rolf Herler.²⁴

Helsingin Bollkamraterna (BK) otti 1936 pöytätenniksen ohjelmaansa. Siitä tuli vähitellen seuran päälaji. Harjoituksia pidettiin ruotsalaisen Normaalilyseon kellarissa. Laajasalossa Degerö I.F:ssä pöytätennis alkoi syksyllä 1937. Kaksi kertaa viikossa pidettyihin harjoituksiin osallistui noin kaksikymmentä pelaajaa. Merkittävimpiä pelaajia olivat Kaj ja Jarl Sucksdorff.²⁵

Helsingin ja Viipurin lisäksi pöytätennistä alettiin pelata 1920-luvun puolivälin jälkeen Porissa, Porvoossa ja Maarianhaminassa. IFK Porin vuosikokouksessa ehdotettiin pingpong-pelien järjestämistä. Kaikki kannattivat esitystä. Seuran jäsenet sopivat, että pelaaminen alkaa talven aikana. Porvoon jalkapalloilijat innostuivat talvella 1926 pöytätenniksestä. Suosittua lajia harrastettiin myös Porvoon lyseossa ainakin vuodesta 1927 alkaen. Maarianhaminassa toimi pingpong-seura. Se järjesti keväällä 1926 ensimmäiset avoimet kilpailut ”kauniille neideille ja eleganteille herroille”. Pelien jälkeen pidettiin juhlat. Paikalla oli kaupungin kermaa kuten pankinjohtaja, toimittajan tytär, hammaslääkäri ja poliisin rouva. Maarianhaminassa pöytätennis oli tuttua myös koululaisille. Naamiaisissa oli mukana pingpong-tytöt.²⁶

Eri ammattikuntien ja osakuntien lajiksi

Pöytätenniksestä tuli 1920-luvulla urheiluseurojen ja kristillisten järjestöjen lisäksi suosittu harrastusmuoto myös eri ammattikunnissa. Helsingin Vapaapalokunnassa järjestettiin kisat 1926. Voittajajoukkue sai tehtailija Carl Olssonin lahjoittaman pokaalin. Kisaan osallistui seitsemän joukkuetta: Högre Svenska Handelsläroverket, The English Tennis Club, de Pontin koulu, Eteläsuomalainen Osakunta, HIFK, Uusi Yhteiskoulu ja järjestävä seura. Ensin mainittu voitti kärkipelaajanaan Bruce Campbell.²⁷

---

²⁴ Vårtecken 1.1.1930, 1.1.1931, 1.1.1932, 1.1.1935, 1.1.1936, 1.1.1937; Scoutposten 1.3.1933, 1.1.1936; Vårtecken 1.1.1937; Rådsklippan 1.2.1937.

²⁵ Pöytätennis 3/1960. Erik Bifeldt muistelee BK:n toimintaa. Uma SPTLa, kirjeenvaihto 1938–47, Degerö IF:n selvitys toiminnastaan 19.1.1939.

²⁶ Idrottsbladet 3.2.1926; Allas Krönika 13.2.1926, 15.5.1926; Svensk Ungdom 26.4.1927, 24.10.1927, 1.12.1927.

²⁷ HS 1.3.1926.

Elokuva-alan lehdissä pöytätennis oli esillä vuodesta 1927 alkaen, kun esiteltiin eri johtajien ja amerikkalaisten filmitähtien harrastuksia. Liiketyöläiset tutustuivat uuteen lajiin 1925 Tukholman vierailullaan. Liikeapulaiset pelasivat pöytätennistä 1920-luvun jälkimmäisellä puoliskolla. Tampereen Liikeapulaisseura lahjoitti pöytätennispelin Rantaperkiön kesäkodilleen, jossa seura järjesti 1930 turnauksen. Liikeapulaisten kesäpaikkaan Urajärven Lepokotiin saatiin samaten pöytätennis. Tampereella pientä palloa alettiin lyödä myös kouluissa. Jatkokoulussa suosituimmiksi peleiksi mainittiin 1937 pöytätennis ja corona.²⁸

Turussa liikeapulaisyhdistys tarjosi 1931 Tuureporin tiloissaan jäsenilleen harrastusmahdollisuuksina pöytätenniksen, coronan ja shakin. Paikka oli suosittu. Jäsenet tulivat tiloihin kuin omaan kotiinsa. ”Siellä he hauskasti viettävät iltansa seurustelussa keskenään pelaten shakkia, pöytätennistä, coronaa ja muuta.” Taitojen kehittyessä pidettiin joulukuussa 1931 turnaus, joka aiheutti järjestäjien mielestä osanottajatulvan. Pelien aloittamista siirrettiin puolella tunnilla, jotta kaikki innokkaat saivat ilmoittautua. Tulva oli kahdeksantoista pelaajan kokoinen. Miesten sarjaan osallistui kaksitoista ja naisten kuusi. Järjestelyihin oli panostettu. Tuomarit olivat paikalla, sihteeri kirjasi ylös tuloksia ja kuulutti. Turkulaisten liikeapulaisten pöytätennisinto laimeni hieman vuoden 1932 syksyllä. Huolestunut pelaaja kyseli: ”Missä on nykyään se valtava pöytätennisininnostus, joka viime ja edellisenä vuotena raivosi keskuudessamme? Kukaan ei enää tilaa tunteja kuten ennen. Ikävä asia kaikin puolin.” Pelaaja ihmetteli, etteivät komeat kiertopalkinnotkaan enää kiinnostaneet. Hän kannusti kaikkia entisiä pelaajia harjoittelemaan. Hyvistä taidoista kannatti pitää kiinni. Jäsenistöä herättelevä kirjoitus ei tuottanut toivottua tulosta. Kilpailuihin osallistui ainoastaan kuusi. Edellinen miesten mestari oli poissa tennisottelunsa vuoksi. Kaikesta huolimatta yhdistyksessä seurattiin pöytätenniksen kehittymistä. Edellisvuonna oli vielä pelattu tennissäntöjen mukaisesti pelit kuuteen geimiin, mutta 1933 joulukuussa Turussa pingispallo sai kyytiä 21 pisteeseen saakka. Laji sai kannatusta Tampereen tavoin myös Turun kouluissa. Turun ruotsalaisessa lyseossa järjestettiin 1936 kisat.²⁹

---

²⁸ Filmrevy 7.3.1927; Film-Nytt 22.11.1936, 29.11.1936; Liiketyöläinen 1.9.1925; Liikeapulainen 17.6.1927, 2.8.1929, 11.4.1930; Toveri, Tampereen jatkokoululehti 1.1.1937.

²⁹ Turun liikeapulaisyhdistyksen jäsenlehti 1.5.1931, 1.1.1932, 1.11.1933; Svensk Ungdom 15.5.1936.

Konttoreissa työskenteleville suomenruotsalaisille pöytätennis oli mieluisa harrastus. Helsingin ruotsinkieliselle konttoriyhdistykselle lahjoitettiin talvella 1928 pelipöytä. Sen uskottiin vilkastuttavan seuralämää. Maksuksi laitettiin kahdeksan markkaa tunnilta. Konttoriväen taidokkain, pingpong-mestari, oli jo Hankenissa pelannut Bruce Campbell. Campbellille yrittivät laittaa kampoihin K. Hartwall ja G. Junelius, mutta siinä he eivät onnistuneet. Vuonna 1937 konttoriväen uudeksi pöytätennismestariksi nousi C. Sohlström. Liikeväki pelasi pingpongia 1930-luvun puolivälissä myös Sortavalan kesäkodissaan. Innokkaimmille järjestettiin turnauksia. Samoihin aikoihin uutena ammattikuntana sairaanhoitajat innostuivat pelistä.³⁰

Finnish-British Society Helsingissä piti ”pienoistennistä” vahvasti esillä seuran toiminnassa. Englannissa pöytätenniksen nousu kilpaurheiluksi 1920-luvulta lähtien perustui yliopistourheiluun. Ivor Montagu kehitti lajia Cambridgen vuosinaan haastamalla ikivihollisen Oxfordin otteluihin. Helsingin yliopiston osakunnilla oli vaikutusta Suomessa lajin kehittymisessä urheilulliseen suuntaan, koska akateeminen urheilu oli kilpailupainotteista. Itä-Suomen osakunta peittosi joulun alla 1929 Turun pöytätennisottelussa. Vaasan osakunnassa oli pelattu vuodesta 1930. Tekniikan opiskelijat järjestivät kevättalvella 1932 pöytätenniskisat. He pelasivat 1930-luvulla myös Hankenia vastaan. Suomenruotsalaisessa opiskelijalehdessä todettiin 1932 harrastetuimmiksi lajeiksi tennis, golf ja pingpong.³¹ Esimerkiksi jalkapalloa ei mainita lainkaan. Oma lajikiinnostus saattoi vääristää kirjoittajan mielipidettä.

Savolaisen osakunnan vuosikokouksessa 1935 ehdotettiin joko radion tai pöytätennispelin hankintaa. Pöytätennis hankittiin nopeasti. Lajin merkitys jäi kuitenkin vähäiseksi. Palloilulajeista paljon tärkeämpiä olivat pesä-, jalka-, jää- ja verkkopallo. Jouko Kokkosen mukaan osakunnassa harrastettiin 1937 yhtätoista eri urheilulajia, joihin ei kuulunut pöytätennis.³²

Laji levisi edelleen. Reserviupseerikoulussa alkoi olla 1930-luvun puolivälissä oppilaita, jotka ilmoittivat harrastukseen pöytätenniksen. Esimerkiksi Erkki Lehtola Sortavalasta ja Birger Eklund Vaasasta intoilivat lajin puolesta. Suomessa toimi 1930-luvun loppupuolella kymmenen yksityistä

---

³⁰ Kontorsvärlden 1.2.1928, 1.1.1934, 1.9.1934, 1.1.1935, 1.1.1937; Liikeväki 27.9.1935; Sairaanhoitajalehti 1.3.1935.

³¹ HS 26.4.1936; Griffin 2015, s. 12-13; Studentbladet 16.12.1929, 13.2.1932, 5.3.1932, 25.4.1932, 23.2.1935; Kokkonen 2005,149.

³² Ylioppilaslehti 16.11.1935, 13.12.1935; Kokkonen 2004, 150.

teollisuuslaitosten ammattikoulua. Koulujen välillä pelattiin otteluita pesä- ja jalkapallon ohella shakissa ja pöytätenniksessä, joka oli erityisesti talvi-iltoina suosittua.³³

Ilman liittoa maaottelu

Monista muista Euroopan pöytätennismaista Suomi erosi siinä, että kansallisen järjestön perustaminen viipyi. **Tenniksessä** suurta innostusta erityisesti nuorison keskuudessa vallannut pöytätennis koettiin kilpailijaksi, jonka kehittymistä vakavasti otettavaksi urheiluksi ei haluttu tukea, vaikka muutamat yksittäiset tennispelaajat ja seurat lajia kokeilivatkin. Esimerkiksi Helsingin Verkkopalloseura järjesti pöytätenniskisat klubihuoneessaan talvella 1933.³⁴

Eniten liiton perustamista hidasti kuitenkin pingponginn rinnastaminen ajanvietepeleihin kuten coronaan. Muiden lajien edustajat eivät pitäneet pöytätennistä urheiluna. Suomen Urheilulehti totesi tämän suoraan. Pöytätennis jäi kilpaurheilun näkökulmasta marginaaliseksi ilmiöksi 1920–30-luvuilla, jolloin Suomi oli yksilöurheilumaa. Palloilulajeista pesäpallo laajeni nopeasti suomenkielisen Suomen valtalajiksi. Jalkapallo sai eniten elintilaa kaupungeissa, tehdas- ja oppikoulupaikkakunnilla. Uusina lajeina pöytätennistä paremmin kotiutuivat alppihiihto, jääkiekko, keilailu, kori- ja lentopallo.³⁵

Sen sijaan Suomen olympiajoukkueessa 1932 pöytätennis korotettiin vakavasti otettavien urheilulajien joukkoon, kun Los Angelesiin matkustavat olympiaurheilijat pelasivat sitä laivalla. Erityisen innokkaita olivat voimistelijat, mikä sai Helsingin Sanomiin kirjoittavan toimittajan niin paljon intoutumaan, että hän antoi myönteisen arvion: ”Muuten pöytätennis ei ole lainkaan arvotonta urheilua. Paitsi sitä, että se kehittää sekä silmää että kättä, antaa se hyvää ruumiinliikuntaa sen kautta, että siinä täytyy noukkia palloja lattialta. Sievän hikensä siinäkin löytää.”

---

³³ RUK 1.1.1936, 1.1.1937; Viikkosanomat 9.2.1937.

³⁴ HS 8.2.1933.

³⁵ Kokkonen 2015, 54.

Vaikka kaikki aikalaiset eivät arvioineet pöytätennistä urheiluksi, niin Jouko Kokkosen määrittelyyn tukeutuen laji kyllä kuului nykyaikaiseen liikuntakulttuuriin. Sillä oli pysyvät säännöt, kansallista toimintaa sekä vakiomittaiset välineet. Se oli urheiluseura- ja muulla yhdistystasolla järjestäytyntä, minkä myötä toiminnalle asetettiin tavoitteita. Kansainvälinen kriteeri täyttyi 1937. Samalla päästiin kilpaurheilullisesti harppaus eteenpäin, kun Suomi kohtasi syksyllä 1937 epävirallisessa maaottelussa Ruotsin. Tästä mahdollisuudesta kiitettiin Rolf Bieseä, jonka maaotteluehdotuksen ruotsalaiset olivat mielellään hyväksyneet. Samalla maaottelun uskottiin vauhdittavan kauan odotetun kansallisen liiton perustamista Suomeen.

Pelaajat valittiin karsintojen kautta. Ne kiinnostivat kahtatoista. Kaikki eivät olleet helsinkiläisiä, vaan Turkuun oli edustettuna. Loppusarjassa maaottelupaikoista taistelivat Kaj Sucksdorff, Rolf Biese, Österman ja Mitzner. Kaksi ensin mainittua osoittautuivat parhaimmiksi. Sucksdorff ja Biese pelasivat lokakuussa Tukholmassa. He tiesivät jo lähtiessään kyseessä olevan opintomatka. Ruotsi oli äskettäin näyttänyt kovuutensa lyömällä selvästi maaottelussa Saksan. Suomalaisista Biese muisteli myöhemmin: ”Oli ihanaa ja jännittävää lähteä ensimmäistä kertaa ulkomaille, varsinkin kun isännät maksoivat sekä matkan että yöpöydän!” Kummankaan taidot eivät Biesen mielestä nousseet kovin korkealle. Sucksdorff ei osannut minkäänlaista kierrellyäntä. Biese hallitsi sentään yläkierteisen kämmenlyönnin. Maaottelu kiinnosti. Yleisöä oli paikalla noin 500. Biese pystyi ensimmäisen ottelunsa alussa kaikkien yllätykseksi horjuttamaan vastustajaansa, mutta sen jälkeen kyyti oli kylmää. Tulos oli odotetusti 0–5 häviö. Montellin mukaan hetki oli historiallinen: Suomi oli tullut mukaan kansainväliselle pöytätennisareenalle,³⁶ vaikka omaa kansallista liittoa ei vielä ollutkaan.

---

³⁶ Kokkonen 2015, 29; HS 28.10.1937; Uma SPTLa lehtileikkeet 1937–38; Krogerus 1948, 142–144; Montell 1963, 18; Löfberg 1973, 1289; Pöytätennis 1–2/1958.